

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztők: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Erkölcsei megújulás.

A szenzációra éhes újságíróknak kedves csemegéje akadt: a debreceni „orvosi műhiba”, amelynek tárgyalása rendén a borzalmaknak egész sorozatát lehet kitepergetni az efféle igen élvező olvasóközönség elé.

Minket ebben az igen rút és igen züllött erkölcsű emberek által előidézett ügyben különösebben az érdekel, hogy szomorú szenzáció révén emlegetik Debrecént, a gúnyosan „kálvinista Rómának” nevezett várost, amely, ámbár napról-napra nagyobb tért hódít benne a római katolicizmus, még úgy él a nemzet öntudatában, sőt külföld előtt is, mint a magyar reformátusság legerősebb főhelye és mintegy első reprezentánsa. Tehát ha Debrecenben csúf-ság esik, azt a reformátusság szégyenének hirdetik.

Ebben az esetben ugyan vajmi kevés köze van a szomorú bűncselekményhez a reformátusságnak. Az orvosi foglalkozás nem tartozik az egyház és vallás hatása alatt álló foglalkozások közé s a megtévedt, bűnös emberek tudomásom szerint nem a mi egyházunkhoz tartoznak. Azonban valami köze a református erkölcs háttérbe nyomulásának mégis van ehhez az esethez.

Egészen bizonyos, hogy Debrecenben akkor, amikor még csakugyan „kálvinista” város volt, nem olyan könnyedén kerültek hajadonok, akiknek a szóban forgóhoz hasonló orvosi beavatkozásra szükségük lehetett volna. Abban az időben még ismerték a tizparancsolatot és azt, ami miatt a hajadon „szerencsétlenül jár”, a gavallér pedig hódító hírbe kerül, nem természetes élnivágásnak nevezték, hanem paráználkodásnak; akkor még tudták, hogy az emberi élet elpusztítása ölés és a „szerencsétlenül járt” leányzó, vagy a kényelmét féltő férjes nő — nem: „feleség” — a „természetes” processzusnak nemesak az élvezeti részét választotta, hanem a következtetését is viselte. Ha leány volt, még a nyilvános megalázkodás

és bűnbocsánatkérés következtetését is, ami lehet, hogy igen kemény eszköz volt, de a jó erkölcs fenntartásának volt eszköze.

Nem arról szólok, hogy Debrecen miként és miért lett szintelen várossá. Mindenki tudja, hogy a vallási egység fejlődő városokban sehol sem maradt meg Magyarországon. Nem is arról panaszkodom, hogy Debrecenben a reformátusok sem lehetnek példái a református puritán életnek. Mindenki tudja, hogy a parádézás és cifrázkodás — még a legszomorúbb cselekménynél, a halott eltemetésénél is — veszedelmes divattá lett a reformátusok közt éppen úgy, mint másoknál. Nem tárgyalom, hogy Debrecenben az egyházi irányítás sem lehet olyan, mint amilyennek lennie kellene. Mindenki tudja, hogy kevés a munkás és sok a munka; mindenki tudja, hogy a kevés munkás közt is akadt gyászosan megtévelyedett és mindenki tudja, hogy a csekély számuk mellett nagy erőfeszítéssel és lelkesen dolgozó derék munkások egy része a legjobb szándékkal bár, de régimódi merevséggel várja a munkának hozzá érkezését.

Mindenki tudja, hogy Debrecenben éppen úgy, mint Magyarország legnagyobb részében a reformátusság csak egyházi életet él, de nem vallásos életet. Még a vallásos élet példaképei is nagyobbára azzal vélik teljesítettnek feladatukat, hogy időnként megjelennek az Isten házában s néha — nehogy étvágyuknak rovására essék — az úrvacsorával élnek. Komoly, elmélyedő vallásosság, önvizsgáló, vezeklő, Jézus Krisztust kereső vallásos buzgóság azonban csak igen kevés helyen található.

Az a csoport, amely a Református Figyelő konferenciáin évről-évre párszor összegyűl, ezt a komoly, felelősségérzetes vallásosságot akarja szilárdra tenni, először az önmaga tagjaiban, azután majd szerte e hazában.

Minden tiszteletet érdemel a munkája. S ha majd siker kíséri mindenütt, ha majd Debrecen megint igazi református város lesz, akkor a Moskoviczok és Gácsok nem teszik szomorúan emlegetté a nevét.

Emlékezés Szügyi Józsefre.

Írta és a Magyar Református Énekevezérek Egyesületének Turkevén, 1933 október 15-én tartott jubiláris diszközgyűlésén felolvasta: *Szabó Gyula* tiszaföldvári orgonista-kántor, egyesületi aljegyző.

Ezekben az ünnepélyes percekben, mikor megilletődött lélekkel állunk meg a M. R. É. E. életpályájának 25-ik mérföldkövének, hálás szívvel és kegyeletes érzéssel emlékezünk azokról a nagyokról, akiknek a szelleme az elmúlt negyedszázad alatt, mint fénylő, világító tűzoszlop vezérelte ezt az egyesületet. Ezek között is messze kiemelkedik a néh. *Szügyi József* alakja.

Annak, hogy ma ő róla különösen megemlékezünk, kétféle oka van. Az egyik az, hogy egyesületünknek alapítása óta *tiszteletbeli tagja* volt; a másik pedig az, hogy az újabb negyedszázad küszöbén nála tökéletesebb *példánykép* e szó személyi és tárgyi vonatkozásában egyaránt, nem választhatunk magunknak.

Szügyi József alakja, mint követendő *példánykép*, számunkra a *legtökéletesebb*. Közülünk született, közöttünk élt, pályánkon működött: *kántor* volt ő is, mint mi vagyunk s mint kántor halt meg. Ebből a néhány szürke szóból is, mikkel mintegy a konturjait rajzoltam meg ennek a nagyszerű életnek, jól láthatja minden kartársam, hogy az ő életpályája egy síkban fekszik a mienkkel, tehát az azon való haladás nem jelent számunkra semmi akadályt, vagy lehetlenséget. Ami azonban a mi szemünkben Szügyi Józsefet mégis a példánykép magaslatára emeli, amiben az ő élete a mienktől különbözik, az a ragyogóan értékes *tartalom* az, ami ennek a nagy-

szerű életnek az Alfája és Omegája között felhalmozódott. Az ő követése tehát nem jelent egyebet, mint magunkéivá tenni ezt az értékes élettartalmat.

A hódmezővásárhelyi egyik kántori lakban látta meg a napvilágot, 1857 december 31-én. Édesatyja, Szügyi Dániel, a hódmezővásárhelyi református egyház orgonista-kántora volt s a gyermek Szügyi tőle nyerte első zenei kiképzését. A középiskola elvégzése után a debreceni Theologiai Akadémia hallgatója lesz. Mint theologus is kiválik társai közül kitűnő zenetudásával. Eléggé korán oratóriumi orgonista. Hogy csakugyan kitűnő zenész lehetett, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy mint III-ad éves theologust a tekintélyes *békési* református egyház hívja meg orgonista-kántorának és gimnáziumi énektanítónak.

Nagy ambícióval lát munkájához. Tanít a gimnáziumban, énekkarokat szervez, zeneműveket és tudományos munkákat ír. Igénytelen külseje tevékeny, szívós akarátú s éles elméjű lelket takart. Sokat dolgozott, sokat és értékesen alkotott, pedig törekeny szervezetének gyengesége s szinte állandó betegeskedése gyakran s húzamosan gátolták őt a munkában. Kántornak lenni akkor is nehéz dolog volt. Egyházi ének- és zeneügyünknek a mainál is elhanyagoltabb mezején akkor még munkálkodni is nehezebb volt, mint ma. Neki is sokat kellett küzdenie a meg nem értéssel, az emberi kicsinyességekkel és a minden korszerű fejlődésnek útjában álló vaskalapossággal. Egyik volt tanítványa mondta, hogy néhány évvel azután, hogy Szügyi Békésre került, a gimnázium VIII-ik osztályának vizsgáján, az énekből való felelések után, — sokat és jól tudtak éne-

TÁRCA

Nyelvéhez kezd ragaszkodni a nemzet.

Nemes Szoboszló városában 1837 január 8-án közgyűlés tartódott Főhadnagy Foghtü Máté előlülése mellett. Jelen voltak Táblabíró Kürthy János, Cs. kir. Főhadnagy, Pap Gábor, Tisztes Alügyész Káldy József, Tanácsnokok Kiss János, Kürthy Bálint, Oláh Bálint, Tury Mihály, Cseke Bálint, Harangi Lajos, Borbély András, Kovács Sámuel, Nagy János, Somogyi István, volt Senator Czeglédy István, Jegyző Magyar Sámuel, Levéltárnok Domokos Sándor, Esküttek Éles István, K. Tóth Bálint, S. Kovács Mihály, P. Czeglédy János, Ökrös Czeglédy János, M. Borbély András, Tökés Mihály, Kerékgyártó Imre, Szabó János.

1318 sz. Olvastatott a Helybeli Tiszteletes Egyházi gyűlés által a közelebbi mult Esztendő augusztus 4-én a Tanítók bérének jobb móddal lehető bevehetése s annál fogva a Tanulóknak

is könnyebbi taníttatása, a célerányos nevelés és a Tudományok virágoztatása eránti Terv készítésére rendelt küldöttségnek ugyanazon Tiszt. Egyházi Gyűléshez fojó Hónap 7-én beadott s ott helybenhagyás után ezen közgyűlésnek ajánlott abbéli Jovallata, miszerint a két Predikátoroknak és mindkét nemű Tanítóknak eddig volt Fizetéseket felvéve, vagy adatik elő, hogy a rendes Pappérnek életbeli fizetése mellett, ha a 4-dik szám alatt, feljegyzett 1-ső rendű Lakosok 4000 Ezüst huszast, 5-dik szám alattiak három, a 6-dik alatt két, a 7-dik szám alatt levők pedig egy Ezüst Huszast fognak Esztendőnként fizetni, ezen fizetésből mind a Predikátorok, mind a Fiú és Leány Tanítóknak évenként való Bérek bővön kitelik s a Szent Ekklezsia különbféle Szükségeinek Fedezésére is maradna fel 174 váltóforint 20 krajcár, 100 köből egy véka Buza, 153 köből egy véka Árpa. Továbbá hogy az Első, második Nemzeti, valamint a kezdő Deák s majd Nemzetire változandó Oskola, nem különben mind két rendbeli Leányok Tanítójainak fizetéseiket lehetne egyformásítani; — végezetre,

kelni s a zeneelméletet is alaposan tudták, — a vizsga elnöke illetően szavakkal fejezte ki elismerését a hallottak felett: „Csudálom, hogy ebből a *haszontalan tantárgyból* is ilyen sokat tudnak. . . .”

Am Szügyit sem a betegsége, sem az emberi kicsinyességek meg nem gátolhatták teljesen nagy és szent munkájában. Hazai református ének- és zeneügyünknek minden időnk egyik legtevékenyebb és maradandó hatású munkása volt. Tájékoztató, irányító és tanító cikkeket írt a Protestáns Szemlébe, az Egyházi és Iskolai Lapokba, a Sárospataki Lapokba, a Debreceni Protestáns Lapba és a Protestáns Zeneközlönybe. E mellett számos zeneműve jelent meg s terjedt el országszerte.

Önálló művei:

1. Népiskolai karénektár.
2. 1848 március 15.
3. A Magyar Ref. Egyház Ének-dallamai.
4. A Magyar Ref. Énekeskönyv Multja.
5. Chorál-könyv.
6. Orgonakarénekes-könyv.
7. 75 preludium orgonára.
8. 225 preludium orgonára.
9. Ref. egyházi énekek orgonára.
10. Egyházi és világi dallamok.
11. Két dal.

Szügyi munkásságának és műveinek nagy értéke és népszerűsége abban rejlik, hogy jól ismervén a református kántorság átlagos képességeit s egyházi zeneirodalmunk hiányosságait, műveit mindig ezen hiányok megszüntetésére s mindig a református kántorság átlagának írta. Műveit nemes egyszerűség, vallásos lelkület és nagy dallamgazdaság jellemzik. Az ő lelkét nem bolygatták azok az időtlen jelentő-

szerű művészi erőfeszítések, amikkel ma főleg r. kath. egyházi zenészek s az ő példájukon indulva, egyesek nálunk is forradalmat akarnak csinálni az egyházi ének-zene terén. Szügyi *autodidakta* volt. Sokan ezért kétségbevonták nagy tudásának alaposágát s csak műkedvelőnek tartották. Pedig éppen azért, mert széleskörű tudásának nagy részét önművelés útján szerezte, nagyon *sokat* tanult. Többet, mint azok, akik iskolai tanulás és tanári irányítás mellett jutottak hasonló képzettséghez. Tanulásának meg is lett az eredménye. Tudományos munkássága, mely alapos tudáson s az akkori európai protestáns egyházi zene tüzetes ismeretén nyugodott, felkeltette az egyházi főhatóságok figyelmét is. Tagja lesz az énekeskönyvkészítő, későbbben szerkesztő bizottságnak. A legnagyobb és legszebb kiténtetés volt ez református kántorra nézve. E bizottságban a magyar nemzeti irány híve volt s nagy érdeme, hogy ezt az irányzatot a zsinaton akkor győzelemre segítette. A zsinat 1907 március 14-én tartott ülésében 1149. sz. alatt kifejezetten a Szügyi József indítványa alapján kimondotta, hogy „az új dallamok ritmusa egyháziisan komoly, de egyszersmind *magyar nemzeti jellegű legyen*”. Az új énekeskönyv szerkesztő-bizottságában a dallamokra vonatkozó munkálatokat ő végezte. Itt is érvényesült magyar nemzeti érzése.

Szügyi József neve országszerte ismert volt s ismert ma is. Orgonaművei felekezeti különbség nélkül, megtalálhatók ma is minden templom orgonájának kottatartóján. Városa és egyháza is megbecsülte híres-neves kántorát. Megbecsülését, tiszteletét azzal bizonyította meg egyházközsége érdemes tisztviselőjével szemben, hogy hosszú évekig tartó, ágyhoz-

hogyan az Ekkleziái adózásra nézve minden személyválogatás és kivétel elkerültesse. Ugyan azon, küldöttség igazságosnak látja, hogy a Hajdúböszörményi Reform. Ekkleziája példájára minden Belső emberek s a tökéletes idejű külön lakó Gazdák, ha mindjárt nőtelenek is, Pap bért fizessenek.

— „A küldöttségnek ezen szent Cél elérésére nézve valóba Idivességes Jovallata köz Egyetértéssel elfogadtatik ugyan, de amennyibe a mostani Inséges Időbe Szegény Lakosaink nagy számmal Hazájokat elhagyva Idegen Hellyeken kénytelenek élelmeket keresni s a Hazajöveleteknek, annyival inkább Sorsok jövülésének Időpontja bizonytalan, ennek foganatba lejendő vétele továbbra halasztódik s minthogy ezen Jóltevő Intézet szerint a Tanítóknak Pénz és Életbeli Béreket a Szent Ekkleziája fogja fizetni, s annál fogva abba mint eddig, midőn t. i. fizetéseknek egyharmada szinte bevehetetlen volt, — semmi fogyatkozás nem fog történni, a lejendő Bérek eránti újabb Határozást ezen közönség nyilván feltartja. Ez alkalmazhatósággal nem kerülheti el a közönség figyelmét a

Fiú Oskolabeli Tudományoknak tanítása, mely szerint a Tanulók, kik idővel formálják a Pölgári Társaságot egész Oskolai gyakorlatokba a sovány s reájok nézve szinte haszontalan Deák nyelv tanulásával vesződven, amiatt a Társalgásos Életbe valóban szükséges Tudományok felől átaljába kevés esméretek vagyon, mi több, magyarul Olvasni se tudnak; — hogy azért edgyenként minden Szülék Gyermekük tanításába kívánt Célt érhessenek s az ilyen nevendékekből idővel hasznos Polgárok formálódhassanak, óhajtja ezen közönség, hogy a Nemzeti Oskolába a legszükségesebb Tudományok már a Főtiszteletű Superintendentia által is kiadott módszerent Honni Nyelven tanítódjanak s hogy ez mentül előbb sikerüljön, meghagyatik a Hadnagyi Hivatalnak, hogy a Szükséges Tudományok kiválasztása s azoknak az illető Tanítók közt lejendő felosztása végett Egyházi Gyűlést rendeljen, melynek ebbeli Határozása ide is felterjesztendő lészen.”

Közli: Bor János.

szegeztetett betegsége alatt is meghagyta teljes fizetésében, csupán segédkantort tartására kötelezte. Ezzel a nemes gesztussal önmagát is megtisztelte a gyülekezet.

Egyéni élete rideg magánosságban telt le. Nem volt családja. A családi fészkek melege csak, mint a szülői házból visszajáró kedves emlék érintette a lelkét. Neki nem adott ebből az élet. Lelkének minden szeretetét és gyöngédségét a munkájába öntötte át. Talán ezért van annyi kedvesség, báj és valami szokatlan melegség a műveiben ?...

Szügyi örökös tiszteletbeli tagja volt egyesületünknek. Az egyesület munkáját nagyra becsülte s ezért tiszteletbeli tagságát kitüntetés-számba vette. Legtöbb művében a neve mellé odajegyezte tiszteletbeli tagságát is. Nem szégyenlőtte tehát, hogy ő ennek az egyesületnek a tagja! Ebből ma is okulhatnak és tanulhatnak sokan, akik az egyesület munkáját bizonyos lenéző, lekicsinyelő gesztussal szokták bírálgatni. Amennyire nagy elfoglaltsága s betegsége engedte, aktíven részt vett az egyesület munkájában. „A Magyar Református Énekeskönyv Multja” c. nevezetes tanulmányát az egyesületnek 1909 július 15-én Beregszászon tartott közgyűlésén olvasta fel először. Az alapos történelmi s irodalmi kutatások alapján íródott tanulmány azóta egyház- és irodalomtörténeti kútforrássá lett a tudósok előtt. Szorgalmas és jeles munkatársa volt az egyesület lapjának, a Prot. Zene-közlönynek is, melyben számos cikke s zene-műve jelent meg.

Nem szünt meg munkálkodni még beteg-ágyában sem. Pedig mintegy évtizedig tartó betegség tépte-szakgatta amúgy is gyenge por-sátorát, mígnem a Mindenható megkönyörül-vén sokat szenvedett, hű szolgáján, magához vette annak hallhatatlan lelkét.

Életének 71-ik, hivataloskodásának 50-ik évében hunyt el 1928 június 23-án. Nagy rész-vét mellett temették el a békési Rózsa-temető-ben. Elhunytá felett részvétét fejezte egykori munkatársa, az új énekeskönyv szerkesztő-bizottságának nagyérdemű elnöke, dr. Baltazár Dezső püspök úr is a következő szavakban: „Csudáltam nagy zenei tehetségét, de még jobban azt az erőt, amellyel ellenállott hosszú időn át a félelmek királyának és azt a türelmet, mellyel mérhetetlen szenvedéseit hordotta”.

Emlékezésem talán itt-ott hézagos, talán darabos is kissé s talán nem mutatja egészen plasztikusan a nagy Szügyi képét. De szolgál-jon mentiségemül az a körülmény, hogy magam nem ismertem őt személyesen, adataimat kor-társaitól, barátaitól és műveiből merítettem. De nagyon rövid volt a kiszabott idő is s nekem a tengert kellett egy pohárba merítve be-mutatni. De most talán nem is ez a fontos. Annyit talán elértem, hogy a Szügyi József közöttünk munkálódó lelkét egy ünnepélyes pillanatra az emlékezés fénycsóvjába állít-

hattam, hogy most már a tekintetünket le sem véve róla, mintegy vezérlő csillag után, indul-junk el a második 25 év felé!...

HÍRADÁS

Kettős lelkészbeiktatás.

A mezőtúri református egyház élettörté-netében nevezetes dátum marad 1933 október 1 napja. Ugyanis e napon két lelkipásztort állított be szolgálatába. Az alsórészi parókhialis részben tisz. Falusy Gusztávot, akit egyhangú meg-hívás útján választott be az újjvárosi részből. Az így megüresedett újjvárosi parókhialis részbe pedig tisz. Komlósi Gábor tiszasasi lelkészt választotta meg.

A beiktatást d. e. 3/49 órai kezdettel, a bel-városi nagytemplomban, a vasárnapi istentisz-telet keretében Török Imre esperes úr végezte. Az előnéklések után esperes úr a beiktatandó tiszteletes úrral az oltárnál állva fel, bevezető ima után, Zsolt. 102. r. 27—29. v. nyomán beszélt az őszi hervadásról, annak hatása alatt visszapillantást vetett az előbb szolgáló nagy-nevű pásztorokra, akik az idővel elhervadtak egymás után. Így hervadozik, sőt már a halállal vívódik Borsos Károly is. Hervad, szenved egy túladunai kis faluban egy öreg ember is, aki most a szenvedések megkötözése által nem jöhe-tett ide örülni együtt a mezőtúri gyülekezettel, hogy fia: tisz. Falusy Gusztáv boldogságán édesatyai szemével és szívével gyönyörköd-jék. S kérte az irgalmas Istent, hogy mindegyiken könyörüljön. Majd kérte a beiktatandó lelkészt, hogy az örökké élő Istenbe vetett hittel, bizo-dalommal vezesse az Úr útjain a nemes gyüle-kezetet; a gyülekezetet pedig arra kérte, hall-gasson, figyeljen a pásztorra; mind a kettőt arra, hogy szeresse egymást. Erre jó reménység-gel biztat a pásztor tisztes, munkás multja és a gyülekezet egyhangú meghívása. Ebben a jó reményben iktatja be szent szolgálatába.

A tanítói énekkar éneke után, a már beiktatott lelkipásztor felment a szószékbe és meg-tartotta beköszönő prédikációját I. Kor. 3. r. 11. v. alapján. A természeti építmény is csak szilárd alapon áll biztosan minden zivatarral szemben. Az Isten országa pedig — melynek ő a szent szolgálatában forgolódik — egyedül a Krisztuson áll, mint megingathatatlan biztos alapon. Azért ő minden körülmények között, minden dolgát a Krisztusra építi. Mert a krisztusi fundamentumot bűnhődés nélkül nem lehet megtagadni. Azért ő a krisztusi funda-mentumon fog a szenvedőknek segítségére, a síróknak vigasztalására, az elesetteknek fel-emelésére lenni. Ehhez a nemes munkához kérte vezetőket és vezetettek segítségét. De különösen és mindenekfelett kérte az Isten segedel-mét.

A hálaadó, segély és áldást kérő ima után

énekkari és gyülekezeti énekkel ért véget a felemelő és buzgó ünnepélyes istentisztelet.

A másik beiktatási ünnepély d. u. 1/3 órákor kezdődött az újvárosi templomban. Az előéneklések után esperes úr és Komlósi Gábor tisztt. úr az oltárnál felállva, előima után esperes úr Péld. könyve 9. r. 9. v. olvasta fel. Három templomról beszélt. 1-ször: a kunhegyesiről, a szép kéttornyúról, melyben melletteálló szolgatársát keresztelték meg s melyben ő is szolgált; 2-ször: a tiszasasiról, hol szolgatársa eddig oly hűségesen, tiszta bölcsességgel szolgált. Ahol úgy szerették és szeretik most is, mert a 20 tagból álló presbiteriumból 14 tag és még számos egyháztagnak erre a szép ünnepélyre is eljött. Bizonyosság ez arról, hogy ott hűven szolgált az Urat és a gyülekezetet; 3-ször: beszélt erről az újvárosi templomról, a multak nyomán meghatóan. Beszélt végül a láthatatlan templomról, annak dicsőségéről. S egyben kérte a gyülekezetet, hogy támogassák, szeressék a templomot, mert az üres templom nem szép, csak a telt templom a szép. Majd a beiktatandó lelkészhez fordult, feltette a nagy és komoly kérdést. Tanítsa-e ő bölcsességre azt, aki oly bölcsen és hűven szolgált eddig az Urat és a tiszasasi gyülekezetet? Vegye az Úr félelmét — mely minden bölcsesség alapja — és szeretetét. Vegye a templom kulcsa helyett az Úr törvényének kulcsát s azzal nyitogassa a szíveket. Vegye az egyház pecsétje helyett az Úr Lelkének a pecsétjét s azt nyomja a hívek szívére. Pecsételje el őket a szeretettel való hűséges egyháztagi szolgálattal. Ebben a szent értelemben szent szolgálatába beiktatja.

Tanítói énekkar éneke után, a már beiktatott lelkipásztor felment a szószékbe s hálaadó ima után, Zsolt. könyve 40. r. 8—12. v. nyomán tartotta meg beköszönő prédikációját. Amikor vajúdik minden és kétségek közt vergődik, ő biznyságtévő lelkét hozta magával erre az őrhelyre. Isten akaratának teljesítését tartja igazi hivatásának. Isten akarata pedig az, hogy az ember boldog legyen. Azért az Ő szent törvényei szerint éljünk, mert csak ez vezet a boldogságra. Az Ő szent hűségéről tegyünk biznyságot, mert hű az Úr. S ne legyünk hűségéért hálátlanok. Nem adok programot — mondotta —, csak biznyságtévő étellel óhajtok köztetek élni, hogy az Isten irgalmáról és kegyelméről minél tisztábban tanubiznyságot tehessenek imádkozó élettemmel. Ezt óhajtom köztetek munkálni, hogy itt minél több lélek hasonló imádkozó biznyságtévő életet éljen. Hogy aztán közösen hirdessük az Úr irgalmát. Töröljük a szenvedők könnyeit, gyógyítsuk a sebeket, látogassuk az elhagyottakat, adjunk enni az éhezőknek, takargassuk be a didergőket. Erre a szent munkára kéri segítségül a hivatalos és köztagokat. Hálaadó, segélyt és áldást kérő ima után karének volt. Ekkor az úrasztala előtt Nyitray Gyula református tanító melegen üdvözölte az új lelkipásztort.

Ezután egy református elemi iskolás és egy áll. elemi iskolás kisleány üdvözölték kedves és szíves szavakkal az új tiszteletes bácsit. Előbbi művésziesen, szépen, utóbbi gyermekes selypítéssel, pityergő szavakkal kérte a tiszteletes bácsit, hogy szeresse őket is, hirdesse nekik is az Úr Jézus Krisztust. Lássá meg közöttük az éhezőt, a rongyost, a didergőt. Aztán egy-egy virágcsokrot nyújtottak át szeretetük jeleül a tiszteletes bácsinak. Aki azt átvéve, egy-egy csokkkal jutalmazta.

Hát, bizony, nagyon áldásos munka a gyermekek lelkével foglalkozni. Az üdvözlésekre nagyon meghatóan válaszolt a melegszívű jó barátunk az új lelkipásztor. És a kedves két kisleánynak, akikre különösképp is áldást kért, tanítójukra és szüleikre is. Ezután közénekkel és a Himmusz éneklésével zárult a nagyon megható és nevezetes ünnepélyes istentisztelet.

Majd 5 órákor presbiteri diszgyűlés tartott, melyen elnöklő Marjai K. nagytt. úr meleg szeretettel üdvözölte és köszönte meg esperes úr jóságát, hogy ezt a szép napot a mezőtúri gyülekezetre az ő személyes buzgó szolgálatával még szebbé tette. Ezután az új lelkipásztorok felé fordulva, mint szolgatársait meleg szeretettel köszöntötte. S a mai szép ünnep után való hétköznapi munkára irányította figyelmüket és kérte őket, hogy ebben a szent munkálkodásban fogjanak össze. Ő szent ígérettel felajánlja munkás kezét és szívet. Ugyanúgy a presbiteri testület szíves szeretettel üdvözli és felajánlja teljes jóindulatát és készségét a nemes munkára. Majd a gimnáziumi tanári kar nevében Mezei Sándor igazgató-tanár, a református elemi iskolai tanítói kar nevében Molnár Pál igazgató-tanító üdvözölték az új lelkipásztorokat. Ezeket a szíves, meleg üdvözléseket külön-külön hasonló szíves, meleg szeretettel köszönték az új lelkipásztorok és egész áldozatos munkásságukat ajánlották fel. Ezzel a presbiteriumi diszgyűlés véget ért.

Némi szünet után történtek meg a többi üdvözlések. Dr. Spet Ernő polgármester a város nevében, Vikkert Lajos ev. lelkész az ev. egyházközség nevében, Mikla Pál plébános a róm. kath. egyházközség nevében. Ez utóbbi nagyon nevezetes és megható volt, amidőn a közös ellenségre, a Sátánnal való közös viaskodásra hívta fel a Krisztus szolgáit. Egy Úrnak szolgálói ők s jól esik neki biznyságot tenni arról, hogy bár rövid ideje van még Mezőtúron, de itt a felekezetek jó békességben élnek együtt. Azért szeretettel köszönti az új lelkipásztorokat. Ezután még Szőke Zsigmond az izr. hitközség dr. Kovács Géza a leányliceum, Fodor Zsigmond a kül- és belterületi áll. elemi iskola és az iparostanonciskola, dr. Ádám Ferenc a mezőtúri földm. szövetség és a Hangya-szövetkezet, Borbély Gyula az Ipartestület, Polgár Gyula a m. kir. postaszemélyzet, Törzsök Béla az Iparos Daloskör, Hajdú József a Nemzeti Hitelintézet

dr. Kegyes Sándor pedig a hadirokkantak nevében üdvözölték az új lelkipásztorokat.

Mindezekre külön-külön mindegyik új lelkipásztor nagyon részletesen és kiváló finomsággal válaszoltak és köszönték meg a szíves üdvözléseket és ígérték minden nemes és igaz ügyhöz való kész és szíves munkásságukat.

Íme, ilyen formában folyt le egy szép ünnepélyes nap. Ezután annak hétköznapi áldásos folytatását reménykedve várja a mezőtúri református gyülekezet és

Egy öreg bácsi.

Az „árva“ szónak csak a szavadban van meg a távlata s azonnal elvész az, ha egy bélyeget fel kell ragasztanod?

KÜLÖNFÉLÉK

Dr. Antal Géza püspök a dunántúli egyházkerület gyűlésén bejelentette, hogy saját költségén építteti meg Pápán az egyházkerület új levéltári épületét. E tény önmagáért beszél.

Dr. Baltazár Dezső püspököt Kunhegyes diszpolgárává választotta.

A debreceni presbitérium *Magyar Bertalan* h. lelkészt hívta meg, egyik önálló hitoktató lelkészi állásra.

A CE világkonferencia propagandagyűlései megkezdődtek. A Bethánia Egylet hitmélyítő konferenciája Budapesten, 1933 november hó 12—14-ig lesz.

A Szeretetszövetség gyermektelepítési akciója. A gyermektelepítés áldott szolgálatát új lendülettel végzi az Országos Református Szeretetszövetség. Az évek óta nagyszerűen bevált akció lényege az, hogy az árva és elhagyott gyermekek örökbefogadását elősegítse. Szeretne nyilvántartani minden gyermeket kereső családot éppen úgy, mint minden árva és nyomorhajutott gyermeket. Bővebb felvilágosítást örömmel nyújt a Szeretetszövetség Gyermektelepítő Országos Központja, Budapest, VIII., Gyulai Pál-u. 9, ahol minden szerdán 10—12 között van hivatalos óra. Minden árva-gyermeket örökbefogadni akaró szülő és minden árva, elhagyott gyermek jelentkezék mielőbb!

A beregi egyházmegye közgyűlése október hó 26-ra hívatott össze Vásárosnaményba. Az eddigi szokástól eltérően, előtte való nap nem tartatik tisztírtékezetet. A már kibocsátott meghívó szerint a tisztújítás ügye nem szerepel a tárgysorozaton.

Egyházközségi tb. főgondnok. A következő kérdést intézték hozzám: „Nyílt kérdés a szerkesztőhöz. Azi egyházban, a presbitérium kikerülésével, az egyházközségi gyűlés

szótöbbséggel tb. főgondnokra egy ev. vallású férfiút választott meg. Tisztelettel kérdem: egyházi törvényeink értelmében lehet-e más felekezeti egyént egyházi hivatalnokra megválasztani s van-e tb. főgondnoki állás nálunk? Meghívandó vagy meghívható-e ez a tb. főgondnok a presbiteri, vagy egyházközségi gyűlésre, írhat-e alá meghívókat, vagy egyházi kiadványokat? Szíves válaszát előre is köszöni N. N., presbiter.” — Most érvényben levő Egyházi Törvényünk (I. tc. 122. §) szerint az egyházközségi főgondnokot, vagy gondnokot „az egyházközség közbecsülésben álló, értelmes, feddhetetlen életű, vallásos és vagyoni biztosítékkal is bíró tagjai közül” kell választani. A törvény ehelyen nem mondja ki, hogy csak az választható, aki választó de a presbitereknél (121. §) kimondja s nyilvánvaló, hogy a főgondnoktól sem kíván kisebb minősítést, mint a presbitertől. Választó viszont (18. §), „az egyházközségnek minden olyan... tagja” stb. Vítán felüli tehát, hogy egyházközségi főgondnokra vagy presbiterre csak egyházközségi tagot lehet megválasztani. Református egyházközségnek tagja pedig csak református egyháztag lehet, mert a nagygeresdi egység felmondattott, tehát csatlakozott tagok ma már nincsenek. Eszerint kétségtelen, hogy református egyházközségi tisztviselővé a mostani törvényünk értelmében is, csak református vallású embert lehet választani. A legfelsőbb megerősítés alá terjesztett új törvény e tekintetben még világosabb. Egyrészt általános szabályként tartalmazza, hogy csak az választható, aki választó; másrészt egyenesen kimondja, hogy az is, aki az egyházközségi választók névjegyzékébe fel van véve, csak akkor gyakorolhatja a választójogot, ha a református egyház tagja. Ami a második kérdést illeti, nyilvánvaló, hogy tb. egyházközségi főgondnokot nem ismer a törvényünk. Amint nem ismer tb. esperest, tb. tanácsbírókat és tb. egyházmegyei gondnokot. De az idők gyengesége folytán minden ilyen mégis van. Amint az természetes, hogy akit akármi tb. címmel felcifrának, az annak a tisztiségnek, amelynek tb. betöltője, semmiféle jogát nem gyakorolhatja. K. B.

Jugoszláv megszállt területen élő református testvéreink szeptember 9—10-én ünnepelték bácsfeketehegyi árvaházuk 10 éves jubileumát.

A francia reformátusság hősies küzdelmet folytat anyagi helyzete javítására s már eddig is, csupán adományokból, deficitjének felét letörlesztette.

Gyülekezeti munka Vásárosnaményban. Az ősz kezdetével az eddiginél is nagyobb lendülettel indult meg az egyházépítő munka ebben a központi gyülekezetben. Megkezdődtek a gyermek-istentiszteletek és vasárnapi iskolai összejövetelek, melyek felváltva, minden második vasárnap d. e. 9 órakor tartatnak. Az idén a polgári iskolai növendékek is jelentkeztek

vasárnapi iskolába s így a növendékek száma 200-ra emelkedett. Ennek következtében három új csoportvezetőt is munkába kellett állítani. Minden második pénteken d. u. 5 órakor a lelkész vasárnapi iskolai előkészítő-órát tart, mely egyúttal bibliakör jellegével is bír. A lelkésznek elnöklete alatt működő Leányegyesület f. hó 15-én tartotta első ünnepélyes összejövetelét. Ez az egyesület a megszállt területen már feledésben merülő népművészetet, az ú. n. „subrika” kézimunkát honosította meg és fejleszt. Munkáinak állandó lerakata van Budapesten s egyes kézimunka példányai nagy feltűnést keltenek az augusztus hóban tartott cserkészjamboree kiállításán. Vezető: Vajas Klára polg. isk. tanárnő. A Dr. Máthé Béláné elnöklete alatt működő Református Nőegylet f. hó 9-én kezdette meg rendszeres heti kézimunka óráit s működése kapcsán a gyülekezet szegény tagjait segítyezi, vagy munkaalkalommal látja el. A Szeretetszövetség helyi fiókjá eddig 200 db naptárt árusított el s a pénzbeli és természetbeni gyűjtés most van folyamatban. Eddig cca 100 pengő gyűlt össze a szövetség javára. Október hó elején megalakult a református férfiak is; karvezetője: Gáll János énekvezér. Ezzel egyidőben megkezdte működését az Iparos Dalárda, melynek karvezetője Kelemen Gyula lelképásztor. Így három énekkar működik a leányegyesületi énekkaral együtt az egyház kebelében, vagy az egyházzal szoros vonatkozásban. Folyó hó 16-án megkezdődtek a hetiköznapi esti istentiszteletek is és tartanak bezárólag, okt. hó 31-én estig, amikor egy nagyobb szabású műsoros reformáció emlékűnnepély zárja be a ciklust.

A Bethlen Gábor Szövetség október 21-én Debrecenben előadást tart, Pesthy Pál elnök, Baltazár Dezső és Ravasz László püspökök közreműködésével.

Október 31. megünneplésére országszerte készülődnek. A reformáció kezdésének évfordulójára mindenütt kegyelettel emlékeznek.

A múlt héten Budapesten időzött Temple J. R. a Brit és Külföldi Biblia Társulat főtitkára, Cowan G. és Haig A. L. igazgatók társaságában. Európai körútjukban Budapestre is ellátogattak, mintegy tanujelét adva az angolok Magyarországra iránt érzett meleg barátságának. Ittlétük bizonyíték volt arról, hogy a magyar bibliaterjesztés iránt melegen érdeklődnek. Tiszteletükre október 5-én a Bethesda-kórház dísztermében a protestáns egyházak vezetőinek részvételével meleghangú, barátságos teaestély volt. Id. Victor János vas. isk. titkár angol nyelven üdvözölte a vendégeket. Utána Raffay Sándor ev. püspök és Czeglédy Sándor református lelkészek — a Magyarországon élő magyar bibliafordítók — mondtak meleghangú beszédet, kifejezve azt a hálát, amivel e szegény csonka nemzet bibliaterjesztése az angol nemzet áldozatkészsége iránt érez. Temple és Haig urak viszontválaszokban az együttérzés és megértést tolmácsolták. Hiszszük, hogy ez este a magyar biblia történetében történelmi esemény volt.

Szerkesztői üzenetek.

B. L. jbró. A kért könyv az ORLE kiadásában jelent meg s Csikesz Sándor egyetemi tanárnál kapható. Ára: 8— pengő.

E. D. Szent István-nap nemzeti ünneppé nyilvánítása ügyében lapunk álláspontját egészen felesleges kifejtteni. Mi már más kevésbbé népszerű alkalommal elmondtuk azt a véleményünket, hogy Szent István emlékének tiszteltetését tartását bármiként zavarni súlyos hiba. A Konventhez lapunk egyik szerkesztője adott etárgyban hivatalos véleményt, amelyben kifejtette, hogy az első magyar király ünnepének, mint nemzeti ünnepnek megtartását nem ellemezhetjük azért, mert az egyik más vallásfeleketnek egyházi ünnepe is. Mi tehát eddigi állásfoglalásunkhoz híven nagy tisztelettel üdvözöljük Némethy Károly egyházmegyei gondnokot, aki a nézetet nyilvánosan is hivatalos helyről hangoztatta. Ha ilyen előkelő helyről hallatszik a szó, a süketek is meghallják.

Hivatalos értesítés.

A Tiszántúli Református Egyházkerület Püspökétől.

3347—1933. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli egyházközségek lelképásztoraihoz.

A Brit és Külföldi Bibliatársulat igazgatóságától vett kérésnek teszek eleget, amidőn Lelkésztestvéreim s az ő útjokon híveink figyelmét felhívom a nevezett társulat által ezévi november hó 6—13-ig rendezendő bibliahétre.

Ezen a héten a társulatnak folyó évi június hóban megjelent árjegyzékében foglalt összes vászonkötésű kiadványból (bőr- és aranymetszetűek kivételével), az ott felsorolt feltételek mellett, az összes lelkészeknek és lelkészi hivataloknak, portómentes küldés mellett a társulat 30 % kedvezményt ad.

Fenti kedvezményre csakis közvetlen rendeléseknél, az összeg előzetes beküldése mellett bruttó 10 pengőt meghaladó és legalább három példányt vásárló megrendelő tarthat igényt. Legelőnyösebb és legolesőbb az összegnek 36,858. számú postatakarékpénztári számlára való befizetése.

A társulat címe: Budapest, IV., Deák Ferenc-tér 4.

Debrecen 1933 október 11.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

TARTALOM: Erkölcsi megújulás. — Tárcá: Nyelvéhez kezd ragaszkodni a nemzet. Bor János. — Emlékezés Szügyi Józsefre. — Híradás: Kettős lelkészeiktatás. Egy öreg bácsi. — Különfélék. — Szerkesztői üzetek. — Hivatalos értesítés: Körlevél.

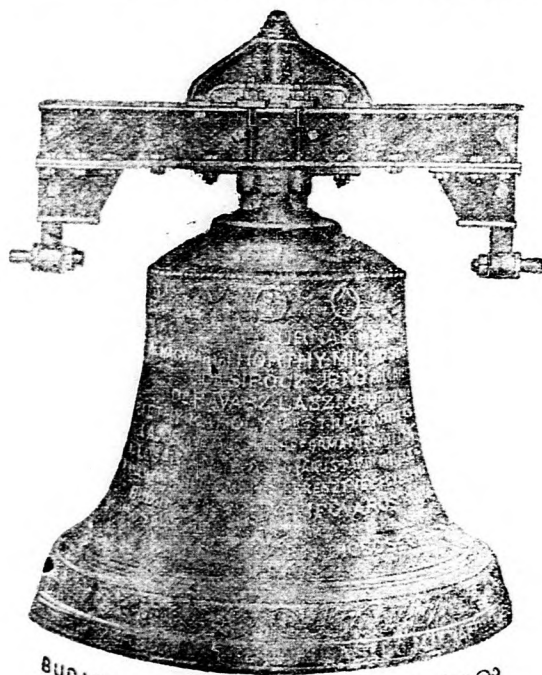
Laptulajdonos: **Dr. KUN BÉLA.**

Magyarország aranykoszorús mestere**Szlezák László**

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE ŐZ
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ŪR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsir-bödönök, dísznődlő-kécek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

- Dr. Baltazár Dezső: Elég nekem az Isten kegyelme 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50
Dr. Bartók György: Forradalom és reformáció —.30
Benke Tibor: A munkásság és a vallás belmissziói szempontból —.60
Czeplédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza —.50
Dr. Erdős József: A második helvét hitvallás 1.—
Dr. Erdős Károly: Méliusz világító-lámpásának sugarai —.50
Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90
Dr. Incze Gábor: Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—
— Esketési beszédek 3.—
— Keresztelési beszédek 3.—
— Temetési beszédek 3.—
— „Az az ember Te vagy!” (Prédikációk) 2.—
Kroeker—Ferenczy Károly dr.: Világhatalom és Istenország 3.40
Dr. szentpéteri Kun Ágota: A debreceni református Nagytemplom 1.—
Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány 1.60
Makay Miklós: A gyakorlati keresztyénység világmozgalma 1.80
Dr. Módis László: Rövid bibliai héber nyelvtan 6.—
— Zakariás próféta és könyve 2.80
Dr. Ravasz László: A nemzeti egység lelke —.40
Révész Imre élete 1.—
Dr. Révész Imre: Az Ige fénye (Prédikációk) 1.20
— Kálvin János élete —.80
Szabó Gyula: „Sötétségből világosság ragyogjon!” (Prédikációk) 1.50
Dr. Szeberényi Lajos Zs.: Marxtól Leninig (A modern pogányság harca a keresztyénység ellen) 3.—
Varga József: Korálkönyv 5.—
Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma 7.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ”
KÖNYVKERESKEDÉSBEN

DEBRECEN,
FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ. ALATT.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1933—1900